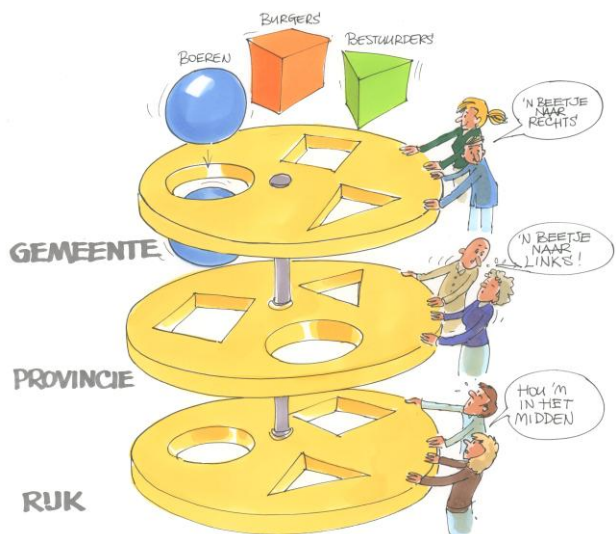
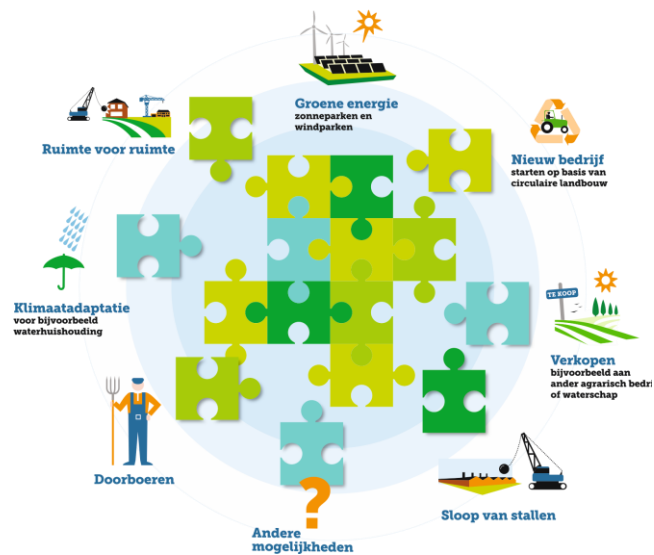

Puzzelen met integraliteit
Invalshoeken om grond te herbenutten

DoorbraakKracht: hoe voorkom je actieve stilstand?

Puzzelen met Ruimte

Marlies Kampschreur, Jules Goris, Niki Thewissen, Jim van den Beuken, Hugo Polman

Regiodeal Event 4 december 2024

DoorbraakKracht: hoe voorkom je actieve stilstand?

15.20 - 15.25 uur **Welkom**, binnenkomen en aftrap vanuit voorzitter Bestuurlijk AanjaagTeam - Mario Jacobs

15.25 - 15.40 uur: **Resultaten en lessen** Puzzelen met Ruimte – Marlies Kampschreur

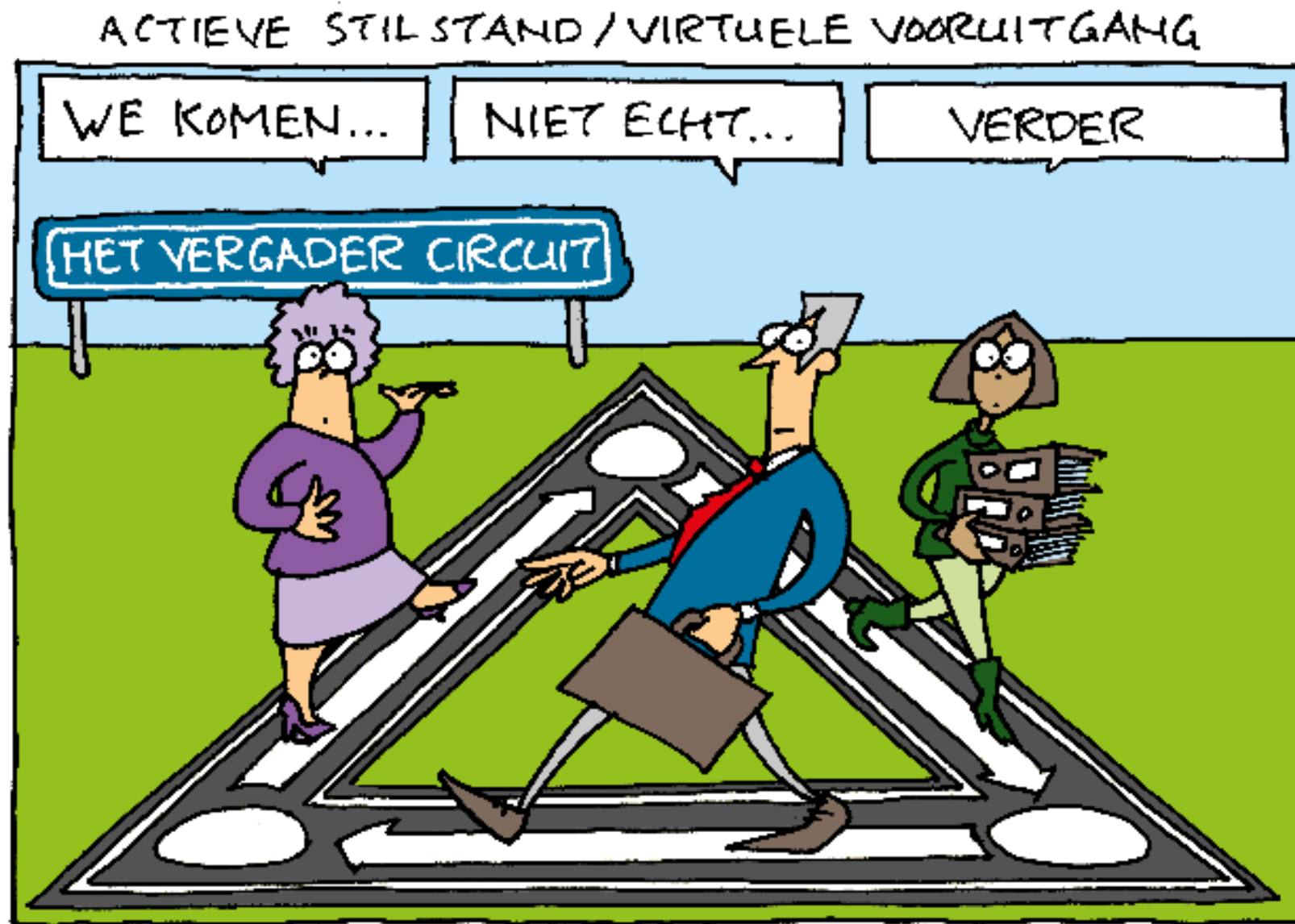
- ✓ Kort uitleggen actieve stilstand
- ✓ Lessen: basis op orde, beweging organiseren, meten van succes en bijstellen acties
- ✓ Resultaten: koppelkansen, doorbraken, botsproef

15.40 – 15.45 uur: **Vraaggesprek**

- ✓ Niels Kanters over **koppelkansen, versnelling en opleiding**;
- ✓ Rick vd Berg over hoe 2 casussen bij Aadal uit **actieve stilstand** kwamen

15.45 – 15.55 **Verdiepen bingokaart** en hoe **actieve stilstand** doorbreken

15.55 – 16.00 uur: afronding

18 KEER ACTIEVE STILSTAND

“LATEN WE DIT EEN ANDERE KEER BESPREKEN.”

Daar doen we hier toch niet aan?

#UITSTELLEN
#DOORSCHUIVEN
#DUIKEN

Ken je dat, actieve stilstand? Dat kan heel irritant zijn. En eerlijk, ieder van ons gebruikt ze wel eens. We hebben een top 18 voor je samengevat zodat je die zelf en in je team of meetings kunt gebruiken en doorbreken.

Meer informatie of hulp nodig om stilstand te doorbreken? Scan de QR-code.

In samenwerking met Puzzelen met Ruimte
Regio Deal
Noordoost Brabant

“LATEN WE WACHTEN TOT DE NIEUWE BELEIDSLIJN DUIDELIJK IS.”

“UITSTELLEN?”

“DAAR HEBBEN WE GEEN CAPACITEIT VOOR.”

“DOORSCHUIVEN?”

“LATEN WE HIER EEN NIEUWE WERKGROEP VOOR OPRICHTEN.”

“DUIKEN?”

doorbreken ontstaan

Puzzelen met Ruimte

Bingokaart als tool om actieve stilstand te herkennen, bespreekbaar te maken en te doorbreken:

Bingospel:

- ✓ Neem even de tijd om de bingo kaart te bekijken
- ✓ Luister gedurende de workshop welke actieve stilstand uitspraken je hoort
- ✓ Kies een bingokaart uit het bingo-blokje
- ✓ Heb je een rij van 3 vol? Ren naar de bel voor BINGO
- ✓ Heb je een rij van 6 vol? Ren naar de bel voor SUPERBINGO

Puzzelen met Ruimte

Doel

Lopende gebiedsprocessen helpen om de verschillende ruimtelijke opgaven rondom water, klimaat, landbouwtransitie, bodem, stikstof, wonen, energie of gezondheid verder te brengen.

Uitvoering

- A. Gebiedspecifieke strategische en bestuurlijke koppelingen en meedenkkraft:
- B. Bijeenkomsten om te leren en oplossingen te vinden voor lastige gebiedsvraagstukken; stimuleren van leren van elkaar
- C. Extra middelen voor betrokken gebiedsprocessen organiseren

Door koppelteam met leden uit PNB, RNOB, waterschap en gemeente, bestuurlijk aanjaagteam (thematisch en regionaal), de 7 deelnemende gebiedsprocessen (Aadal, Dommelvallei, Raamvallei, Maasheggen, Maashorst, Laar, Margriet).

Meer weten? <https://puzzelenmetruimte.nl>

Dus:

- ✓ Koppelkansen in beeld en waarmaken
- ✓ Actieve stilstand voorkomen en doorbraken helpen realiseren

KLEINE ZAKEN KUNNEN GEBIEDSPROCES VERSTOREN

Puzzelen met Ruimte

© 2024 www.aukeherrema.nl

Resultaten

- ✓ Koppelkansen in beeld gebracht en uitvoering hierop georganiseerd in **7** gebiedsprocessen met middelen en strategische meedenkkraft
- ✓ Doorbraken helpen realiseren in **13** (gebieds)processen
- ✓ **1** Opleiding opgezet voor succesvol doorbraken realiseren met botsproef en krachtbaan met diverse groep van **10** deelnemers van gemeenten, ZLTO, waterschappen en provincie
- ✓ **40** bijeenkomsten om te leren en oplossingen te vinden voor lastige gebiedsvraagstukken voor projectleiders, betrokken organisaties, kernteams, bestuurders, Brabants GGA&BPLG team, ministerie LNVN, RTLG, RegioDag RNOB, bestuurlijk netwerk Stad & Platteland
- ✓ **3** botsproeven uitgevoerd en **20** krachtbaansessies om beweging op gang te krijgen
- ✓ Kennisdeling naar met behulp van presentaties, nieuwsbrieven, artikelen, website, botsproef spiekbrieftjes en **200** actieve stilstand bingospellen
- ✓ Succesvol programma gedraaid met **9** samenwerkende overheden in Noord-Oost Brabant en integraal en innovatief koppelteam vanuit **4** verschillende organisaties en thema-overstijgend bestuurlijk team

Lessen van Puzzelen met Ruimte

- Veel overheden hebben de ambitie om koppelkansen te realiseren en integraal te werken maar lopen vast of in rondjes.
 - Doordat vooral vanuit losse opgaven wordt gewerkt, er geen (pijnlijke) keuzes worden gemaakt in wat niet kan en iedere overheid de eigen opgaven het zwaarst laat wegen.
- Hulp vanuit Puzzelen met Ruimte op proces én inhoud en met nieuwe instrumenten

BASIS OP ORDE

© 2024 www.aukeherrema.nl

Basis op orde: Wat willen we en wat moeten we

- ✓ **Opgave:** Bepaal het gebied en breng de opgaven in kaart, inclusief deadlines, urgentie en pijn
- ✓ **Relatie:** Zorg voor vertrouwen; investeer in mensen en team (naast inhoud); vertel het hele verhaal
- ✓ **Samenwerking:** Zorg voor betrouwbaar handelen als overheidsorganisaties samen – niet wijzen naar elkaar of naar hogere of lagere rangen binnen organisaties
- ✓ **Aanbod:** benoem eigen aanbod, doelen, thema's en organisatie-doelen
- ✓ **Organisatie:** Zorg dat er een gemotiveerde, kundige trekker is voor de opgaven samen en organiseer mandaat voor het gebiedsproces als geheel.

Basis op orde:

Relatie,
samenwerking,
opgave, aanbod én
organisatie

Wat willen we en wat
moeten we

EEN 10 IS PRACHTIG, EEN 7 IS REALISTISCH

Puzzelen met Ruimte

© 2024 www.aukeherrema.nl

BOUW EERST EEN RELATIE OP

Puzzelen met Ruimte

© 2024 www.aukeherrema.nl

Organiseer dat er beweging is

- ✓ **Voorkom actieve stilstand:** creëer een **tijdslijn** met deadlines en houd je eraan. Realiseer je de **pijn** van wachten vaak buiten de projectgroep of betrokken overheden ligt
- ✓ **Doorbreek de drama driehoek:** Neem je **eigen verantwoordelijkheid** en doorbreek de drama driehoek van emoties, wantrouwen en onmacht
- ✓ **Zet de eerste stap** die nu genomen kan worden. Sluit aan bij behoeftes van partijen, maak dat duidelijk zichtbaar. Vraag om commitment voor die stap. Gebruik de krachtbaan om dit helder te krijgen.
- ✓ **Beslissen en mogelijk maken:** tijd, geld, capaciteit, vergunningen

Organiseer dat er
beweging is

Herken en voorkom
actieve stilstand

DE DRAMADRIEHOEK DOORBREKEN

Puzzelen met Ruimte

© 2024 www.aukeherrema.nl

VISIE VERSUS UITVOERING

© 2024 www.aukeherrema.nl

Puzzelen met Ruimte

Meten van succes en bijstellen acties

Hoe kun je het beter doen

- ✓ **Bepaal** samen met de omgeving of je de doelen behaald hebt en hoe je weet of het gelukt is
- ✓ **Stel je acties bij** (en slechts bij uitzondering je doelen) om je doelen te halen

Meten van succes
en bijstellen acties

Hoe kun je het beter
doen

ZIJN DOELN VOOR ALLEN GELIJK?

Puzzelen met Ruimte

© 2024 www.aukeherrema.nl

Checklist

Basis op orde

- ☐ **Opgave:** Bepaal het gebied en breng de opgaven in kaart, inclusief deadlines en urgentie
- ☐ **Relatie:** Zorg voor vertrouwen; investeer in mensen en team (naast inhoud); vertel het hele verhaal
- ☐ **Samenwerking:** Zorg voor betrouwbaar handelen als overheidsorganisaties samen – niet wijzen naar elkaar of naar hogere of lagere rangen binnen organisaties
- ☐ **Aanbod:** benoem eigen aanbod, doelen, thema's en organisatie-doelen
- ☐ **Organisatie:** Zorg dat er gemotiveerde, kundige trekker is voor de opgaven samen en organiseer mandaat voor het gebiedsproces als geheel.

Organiseer de juiste beweging

- ☐ **Voorkom actieve stilstand:** creëer een **tijdljn** met deadlines en houd je eraan. Realiseer je de **pijn** van wachten vaak buiten de projectgroep of betrokken overheden ligt
- ☐ **Doorbreek de drama driehoek:** Neem je **eigen verantwoordelijkheid** en doorbreek de drama driehoek van emoties, wantrouwen en onmacht
- ☐ **Zet de eerste stap** die nu genomen kan worden. Sluit aan bij behoeftes van partijen, maak dat duidelijk zichtbaar. Vraag om commitment voor die stap. Gebruik tools als de **krachtbaan** om dit helder te krijgen.
- ☐ **Beslissen en mogelijk maken:** tijd, geld, capaciteit, vergunningen

Metten van succes en bij stellen acties

- ☐ **Bepaal** samen met de omgeving of je de doelen behaald hebt
- ☐ **Stel je acties bij** (en slechts bij uitzondering je doelen) om je doelen te halen

Koppelkansen waarmaken

voorbeeld van resultaten uit één van de gebiedsprocessen

Maasheggen

- “Door Puzzelen met Ruimte hebben wij de kans gehad andere doelgroepen te betrekken, naast de traditionele partners (overheden, terreinbeheerders en grondeigenaren). Zo hebben we vele burgers uit de dorpen betrokken bij de monitoring van biodiversiteit, hebben we de ‘kids’ de ‘maasheggen’ in weten te krijgen en hebben we ‘producenten van streekproducten’ in contact gebracht met elkaar en met de markt. Gewoon leuk. Anders. Met als resultaat meer waardering en draagvlak voor het gebied(sproces).”
- Daarnaast is er ook actie gekomen op het verbinden van het onderwerp gezondheid, dat was anders niet gebeurd.

Koppelkansen waarmaken en versnelling realiseren voorbeeld van resultaten uit één van de gebiedsprocessen

Aadal

- “De GGA verkenning heeft echt iets nieuws opgeleverd: duidelijker en integraler beeld van doelen, wensen en koppelkansen in het gebied
- **Versnelling** van 6 tot 9 maanden door cofinanciering van modellering omdat dit leidde tot een scherpere uitvoeringsagenda en koppelkansen concreter op casus niveau.
- Input van koppelteam om **doorbraak te helpen realiseren** icm de opleiding op gebied van krachtbaan en botsproef heeft ertoe geleid dat er nu bij 2 casussen binnen Aadal-Noord duidelijk versnelling is opgetreden:
 - Toetsers van verschillende overheden nu goed aan tafel
 - Bestuurders goed betrokken
- Beweging ontstaan: van langs elkaar heen praten vanuit verschillende sectoren en stukken rondsturen naar echt vooruit komen en samen beslissing (durven) nemen

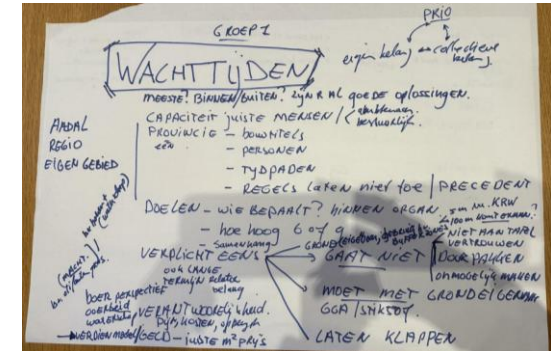
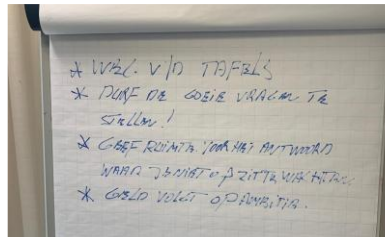
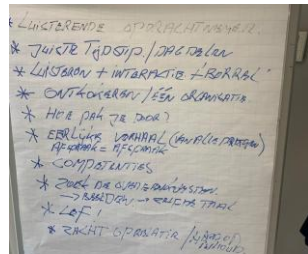
Koppelkansen: Transitie
landbouw, extensivering
beekdal, cultuurhistorie,
recreatie, water, wonen

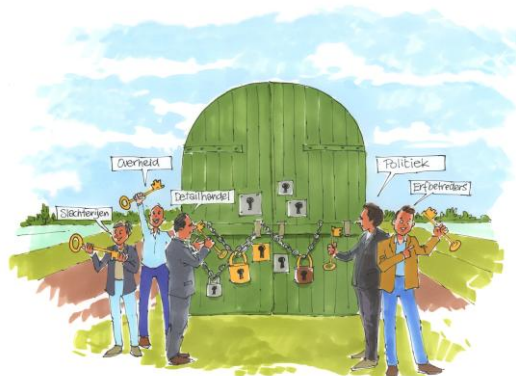
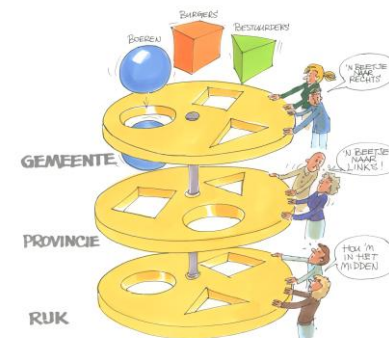
Projectleiderbijeenkomsten om te leren en oplossingen te vinden voor lastige gebiedsvraagstukken

Hoe herken ik dat basis op orde is in een gebiedsproces?

Instrument Botsproef ontwikkeld om vooruit te komen in lastige vraagstukken

Probleem

Botsingen

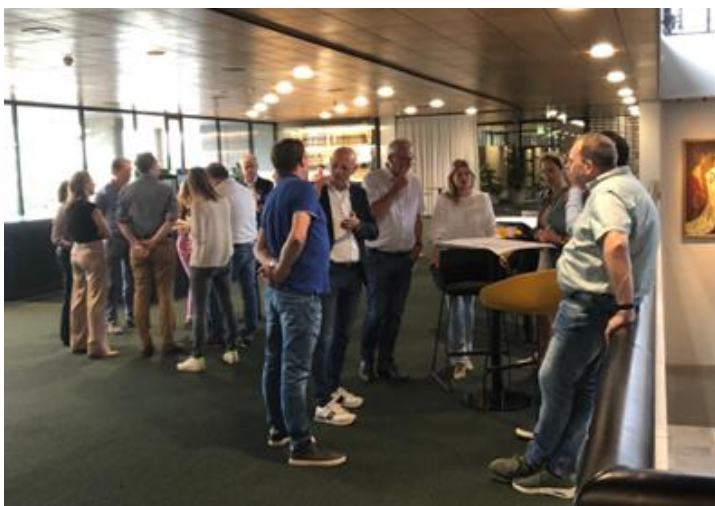

Landing

Opschalen en toepassing botsproef met krachtbaan

- ✓ **Verspreiden lessen** bij eigen organisaties, samenwerkende overheden en gebiedsprocessen, zowel regionaal, provinciaal en landelijk
- ✓ **Toepassen bij 3 complexe processen om doorbraken te realiseren:**
 - ✓ Transitie intensieve veehouderij irt omgevingskwaliteit Laar
 - ✓ Energie-opwekking gemeente Vught
 - ✓ Stikstofvraagstuk
- ✓ **Opschalen en leren:** opleiding gericht op projectleiders en direct toegepast op 10 (gebieds)processen

Opleiding botsproef aanpak: leren en toepassen met de krachtbaan

Voortgang op heel verschillende onderwerpen door de diversiteit (gemeenten, initiatiefnemers, waterschappen, provincie) van de deelnemers zoals:

- ✓ overeenstemming bereiken op pachtovereenkomsten,
- ✓ organiseren van strategisch programma voor eigenaarschap op bruggen tussen overheden,
- ✓ hernieuwde voortgang op casussen in gebiedsproces Aadal,
- ✓ duidelijke rollen binnen GGA gebiedsprocessen
- ✓ nieuwe handvatten om regie te nemen

“Indrukwekkend hoeveel voortgang er is gemaakt door toepassen van de inzichten van de opleiding en de instrumenten krachtbaan en botsproef. Dit betekent voortgang in 10 verschillende processen!”

**BOTSPROEF AANPAK:
LEREN EN TOEPASSEN
MET DE KRACHTBAAN**

Ben jij projectleider, adviseur of procesbegeleider bij een gebiedsproces?

Voel je je soms alsof je een puzzel probeert op te lossen waarvan de stukjes blijven veranderen? Dan hebben wij iets speciaals voor jou.

Schrijf je in en ontvang gratis het boek 'Krachtbaan Powertool'

Instrument krachtbaan ingezet op diverse vraagstukken en kennis gedeeld met diverse groepen en organisaties

Kort interview met ervaringsdeskundigen Aadal

✓ Niels Kanter over **koppelkansen, versnelling en opleiding**;

Aadal

- “De GGA verkenning heeft echt iets nieuws opgeleverd: duidelijker en integraler beeld van doelen, wensen en koppelkansen in het gebied
- **Versnelling** van 6 tot 9 maanden door cofinanciering van modellering omdat dit leidde tot een scherpere uitvoeringsagenda en koppelkansen concreter op casus niveau.
- Input van koppelteam om **doorbraak te helpen realiseren** iem de opleiding op gebied van krachtbaan en botsproef heeft ertoe geleid dat er nu bij 2 casussen binnen Aadal-Noord duidelijk versnelling is opgetreden:
 - Toetsers van verschillende overheden nu goed aan tafel
 - Bestuurders goed betrokken
- Beweging ontstaan: van langs elkaar heen praten vanuit verschillende sectoren en stukken rondsturen naar echt vooruit komen en samen beslissing (durven) nemen

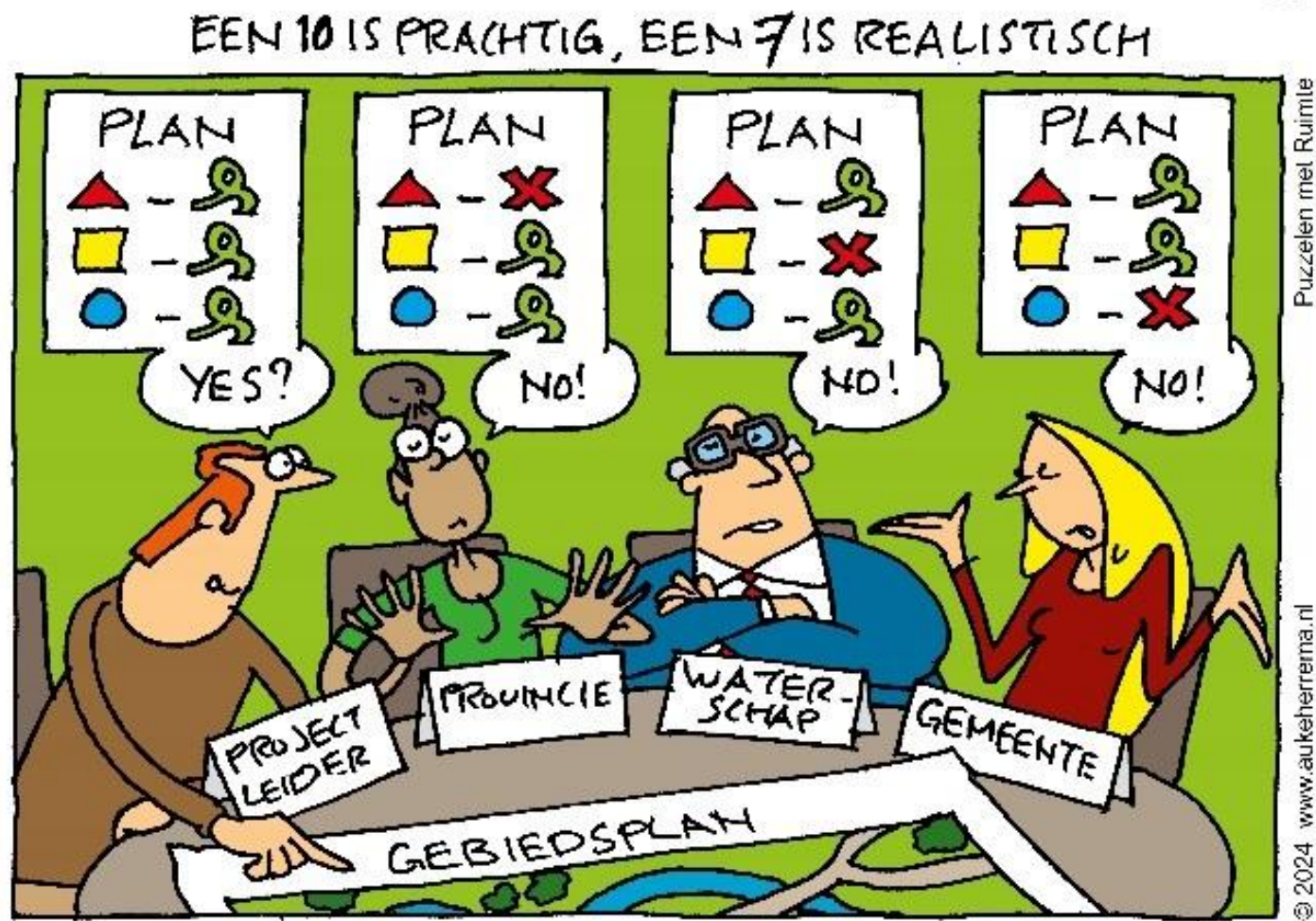
Koppelkansen: Transitie landbouw, extensivering beekdal, cultuurhistorie, recreatie, water, wonen

Kort interview met ervaringsdeskundigen Aadal

- ✓ Rick vd Berg over hoe 2 casussen bij Aadal uit **actieve stilstand** kwamen

Verdiepen bingokaart en hoe actieve stilstand doorbreken:

Korte workshop:

- ✓ Kom in beweging 😊
- ✓ sticker welke top 3 actieve stilstand uitspraak je herkent herkennen
- ✓ Hoe kun je meest voorkomende vormen van actieve stilstand doorbreken

Afronding

Dankjewel!!!

- Aan projectleiders, gebiedsteams, koppelteam, bestuurders en regiodeal om dit mogelijk te maken
- Bij behoefte aan doorbraken: gebruik onze lessen op puzzelenmetruimte.nl
- Betrek ons als je wilt sparren
- En.... Hopelijk bij nieuwe RegioDeal weer volle kracht vooruit!

Puzzelen met Ruimte 2.0

Van benutten van koppelkans naar doorbreken van stilstand

- Doorbraken genereren met dedicated doorbraakteam
- Breder inzetten en opschalen van nieuw ontwikkelde instrumenten zoals de botsproef
- Voorkomen van 'verspilling' van ruimte én talent
 - doordat gezamenlijke doelen in een gebied wel worden bereikt
 - sneller doorlopen van gebiedsprocessen en actieve stilstand scheelt aanzienlijk capaciteit bij gemeente, waterschappen, provincie en ondernemers

Regio Deal
Noordoost Brabant